

Høringsnotat

Sivilavdelingen

Dato: 21.05.2026

Saksnr: 26/1880

Høringsfrist: 1. september 2026

HØRING OM ENDRINGER I VAKTVIRKSOMHETSLOVEN- OG FORSKRIFTEN

Innhold

1	Høringsnotatets hovedinnhold	3
2	Innføring av botidskrav for vektere	4
2.1	Gjeldende rett	4
2.2	Bakgrunn for høringen	6
2.3	Departementets vurdering og forslag	7
3	Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner	11
3.1	Gjeldende rett	11
3.2	Bakgrunn for høringen	13
3.3	Departementets vurdering og forslag	14
4	Dispensasjon fra utdanningskravet	15
4.1	Gjeldende rett	15
4.2	Bakgrunn for høringen	16
4.3	Departementets vurdering og forslag	16
5	Adgang til å gi fristutsettelse for regodkjenning av vekterutdanning	18
5.1	Gjeldende rett	18
5.2	Bakgrunn for høringen	19
5.3	Departementets vurdering og forslag	19
6	Politiets kontroll med vaktvirksomhetsforetakene	21
6.1	Gjeldende rett	21
6.2	Bakgrunn for høringen	21
6.3	Departementets vurdering og forslag	22
7	Tillatelse og tilbakekall av tillatelse til å utøve vaktvirksomhet	23
7.1	Gjeldende rett	23

7.2	Bakgrunn for høringen.....	24
7.3	Departementets vurdering og forslag	26
8	Andre endringer i vaktvirksomhetsforskriften	27
8.1	Vaktvirksomhetsforskriften § 10.....	27
8.2	Vaktvirksomhetsforskriften § 12.....	27
9	Økonomiske og administrative konsekvenser	28
10	Forslag til endring av vaktvirksomhetsloven.....	29
11	Forslag til endringer i vaktvirksomhetsforskriften	30

1 Høringsnotatets hovedinnhold

Justis- og beredskapsdepartementet sender på høring forslag til endring av §§ 3 og 8 i lov 5. januar 2021 nr. 1 om vaktvirksomhet (vaktvirksomhetsloven) og ulike endringer i forskrift 28. mars 2011 nr. 337 om vaktvirksomhet (vaktvirksomhetsforskriften).

Departementet foreslår å lovfeste et krav om botid i Norge for å kunne jobbe som vekter ved å tilføre et nytt andre og tredje ledd i vaktvirksomhetsloven § 8 (**kap. 2**). Endringen vil sikre en mer reell vurdering av om søkere fra andre land har tilfredsstillende vandel.

For å harmonisere reglene mellom lov 16. juni 2017 nr. 69 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsloven), forskrift 22. desember 2017 nr. 2384 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsforskriften) og vaktvirksomhetsloven regler om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner, foreslås det å oppheve kap. 5 vaktvirksomhetsloven og i stedet henvise til yrkeskvalifikasjonsloven og -forskriften i ny § 16 a (**kap. 3**).

Vaktvirksomhetsforskriften § 16 praktiseres i dag som en «kan» regel, til tross for at det i bestemmelsen heter at Politidirektoratet «skal» gi dispensasjon. Departementet foreslår å endre ordlyden i § 16 slik at det fremgår at det «kan» gis dispensasjon fra kravet til utdanning etter vaktvirksomhetsloven for søkere som har fullført politiets grunnutdanning og har vært i aktiv polititjeneste i løpet av de siste fire årene, eller som er under slik utdanning og har fullført minst ett år i Norge eller annet EØS-land (**kap. 4**).

Videre foreslås det å endre vaktvirksomhetsforskriften når det gjelder regodkjenning av utdanning som vekter og ordensvakt i egenvakthold (**kap. 5**). Forslaget åpner for å kunne gi fristutsettelse for regodkjenning i inntil fire måneder etter at vekteren eller ordensvakten er friskmeldt og tilbake i jobb, i de tilfeller vedkommende var langvarig sykmeldt forut for utløpet av fristen for regodkjenning og det på grunn av sykemeldingen ikke var mulig å gjennomføre regodkjenningsløpet.

Departementet foreslår også enkelte endringer i vaktvirksomhetsforskriften knyttet til politiets kontroll med vaktvirksomhetsselskapene (**kap. 6**). I forslaget opprettholdes at kontrollen skal gjennomføres etter behov og minst en gang årlig, og at den skal gjennomføres som en kombinasjon av dokumentkontroll, vandelskontroll og besøkskontroll. Departementet foreslår imidlertid å tydeliggjøre at planlagt besøkskontroll skal skje etter behov og avpasses med eventuelle uanmeldte besøkskontroller. Det foreslås at kontroll også kan utføres i lokaler og på andre steder der vekterne har sitt fysiske arbeidssted. Gjeldende krav om at besøkskontroll skal gjennomføres hvert annet år, med mindre det fremkommer opplysninger som tilsier hyppigere kontroll, tas ut. Dette vil frigjøre ressurser til hyppigere uanmeldte kontroller. Departementet legger til grunn at en god kombinasjon av de ulike kontrolltypene kan bidra til å avdekke vesentlig flere brudd på vaktvirksomhetsregelverket.

Departementet foreslår å endre vaktvirksomhetsloven § 3 femte ledd og innføre krav om at også eiere, innehavere og andre personer med vesentlig innflytelse på virksomheten må inneha nødvendig tillit for å kunne utøve vaktvirksomhet (**kap. 7**). Det foreslås videre å endre § 3 syvende ledd for å sikre bedre kontroll med at vaktvirksomhetsselskapene drives på en forsvarlig og rettsikker måte ved å skjerpe

kravet om at informasjon om endringer i sammensetningen av virksomhetens eierskap, styre, deltakere og daglig ledelse eller lignende må sendes politiet «uten ugrunnet opphold, og senest innen én måned etter beslutningen om endringen».

Det foreslås enkelte mindre endringer i vaktvirksomhetsforskriften § 10 for å tydeliggjøre at reglene om oppsummeringskurs og eksamen gjelder for både vektere og ordensvakter i egenvakthold. Endelig foreslås det at det rettes opp en henvisningsfeil i vaktvirksomhetsforskriften § 12 (**kap. 8**).

2 Innføring av botidskrav for vektere

2.1 Gjeldende rett

Den som skal tilsettes i foretak som omfattes av vaktvirksomhetsloven, og som enten skal utføre vakttjeneste eller ha oppgaver direkte knyttet til vakttjeneste, må ha tilfredsstillende vandel, jf. vaktvirksomhetsloven § 8 første ledd.

Det følger av bestemmelsens andre ledd at det enkelte vaktvirksomhetselskap er ansvarlig for å sjekke at den som skal tilsettes har tilfredsstillende vandel. Tredje ledd regulerer politiets varslingsplikt om straffbare forhold av alvorlig karakter eller forhold som har betydning for tilliten i vedkommendes arbeid. Det er gitt utfyllende regler om kravet til tilfredsstillende vandel i vaktvirksomhetsforskriften § 6.

Vandelskontroll krever hjemmel i lov eller forskrift gitt i medhold av lov, jf. lov om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) § 36. Opplysninger fra kontrollen gis på flere måter, herunder som politiattest, jf. § 36 første ledd nr. 1.

Det følger av forskrift om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterforskriften) § 28-2 første ledd andre punktum at det med «politiattest» menes «norsk politiattest». Dette innebærer at det bare kan kreves fremlagt politiattest utstedt i Norge.

Etter politiregisterloven § 36 andre ledd kan det stilles krav om botid dersom det i forbindelse med vandelskontroll ikke kan fremlegges politiattest og vesentlige samfunnshensyn tilsier det. I spesialmerknadene til bestemmelsen i Ot.prp. nr. 108 (2008–2009) Om lov om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) heter det at «*Bestemmelser om kravet til minimum botid bør imidlertid bare gis dersom vesentlige samfunnsmessige hensyn tilsier det, noe som innebærer at slike regler kun bør gis i særlig tilfeller. Som eksempel kan nevnes personell på oljeplattformer, flyplasser eller personer som skal tilsettes i vaktvirksomhetsforetak eller innenfor kollektivtransport.*»

Politiattest utstedt i annet EØS-land likestilles med norsk politiattest kun i de tilfeller der det i lov eller i medhold av lov er hjemlet krav om botid, jf. politiregisterloven § 36 første ledd nr. 1 andre punktum.

Det er i dag ikke noe krav om botid i Norge for utenlandske vektere som ansettes i norske vaktelskaper for å sikre at de har tilfredsstillende vandel. Det kan derfor ikke kreves politiattest verken fra EØS-borgere eller borgere av tredjeland. Dette innebærer at kontroll av vandel for utenlandske vektere kun kan gjøres for den tiden de har vært bosatt i Norge.

Vektene og ordensvakter fra andre EØS-land eller tredjeland kan derfor i dag søke om godkjenning av sine yrkeskvalifikasjoner, få disse godkjent og dermed være yrkesaktive relativt kort tid etter ankomst til Norge. Den norske politiattesten sier etter dagens regler heller ikke noe om hvor lang botid vedkommende har hatt i Norge. Vaktvirksomhetsforetaket, som skal vurdere vandelen, får dermed ingen signaler om at politiattesten ikke gir et realistisk bilde av vedkommendes vandel.

Etter politiregisterforskriften § 28-4 første ledd gjelder krav om botid fastsatt i henhold til politiregisterloven § 36 andre ledd bare for utlendinger som har oppholdt seg i Norge i kortere tid enn fastsatt botid. Det er dermed ikke anledning til å stille krav om botid for norske statsborgere. Bestemmelsen inneholder en nærmere angivelse av hvilke utlendinger kravet til botid ikke gjelder for, jf. første ledd nr. 1 til 3. Hensikten med disse reglene er å likestille norske statsborgere og EØS-borgere.

Det følger av politiregisterforskriften § 28-4 andre ledd at for EØS-borgere regnes tidspunktet for botid fra den dato vedkommende har oppholdt seg i Norge. Dersom det ikke finnes et entydig innreisetidspunkt, har EØS-borgeren selv bevisbyrden for å dokumentere at kravet om botid er oppfylt. For tredjelandsborger skal tidspunktet for botid regnes fra den dato vedtak om oppholdstillatelse er registrert hos utlendingsmyndigheten eller fra den dato vedkommende melder om innreise i medhold av utlendingsloven § 19 dersom vedkommende har fått oppholdstillatelse før innreise. Det kan fastsettes andre regler om beregning av botiden, jf. politiregisterforskriften § 28-4 tredje ledd.

Ved forslag til ny regulering av et yrke, eller ved endringer i regelverket for eksisterende yrker, her innføring av et botidskrav for utenlandske vektene, skal det foretas en forholdsmessighetsvurdering, jf. forskrift 22. desember 2017 nr. 2384 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner, heretter benevnt som yrkeskvalifikasjonsforskriften. Det ble i 2017 tilføyd et nytt kapittel 10 i forskriften som gir regler for hvordan forholdsmessighetsvurderingen skal gjennomføres. Reglene gjennomfører Europaparlamentets- og rådsdirektiv (EU) 2018/958 av 28. juni 2018 om forholdsmessighetsprøving før vedtakelse av nye bestemmelser om regulering av yrker (forholdsmessighetsprøvingsdirektivet). Også bestemmelser om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner i frihandelsavtale 8. juli 2021 mellom Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge og Det Forente Kongerike Storbritannia og Nord-Irland (Storbritannia) er gjennomført gjennom vedtakelsen av de nye reglene i kap. 10 i yrkeskvalifikasjonsforskriften.

Det følger av yrkeskvalifikasjonsforskriften § 10-2 at den ansvarlige myndigheten skal foreta en forholdsmessighetsvurdering før det vedtas nye, eller ved endring av eksisterende, regler som begrenser adgangen til et yrke eller utøvelsen av et yrke som omfattes av yrkeskvalifikasjonsloven.. Nærmere regler om vurderingen er gitt i § 10-6, som lyder:

§ 10-6. Vurdering av forholdsmessighet

I forholdsmessighetsvurderingen etter § 10-4 bokstav c skal myndigheten med utgangspunkt i formål i allmenhetens interesse vurdere:

- a. arten av risiko som er knyttet til de ønskede målene, særlig risikoene for mottakerne av tjenestene, herunder forbrukere, yrkesutøvere og tredjeparter,

b. om eksisterende regler av spesifikk eller mer generell art, slik som de i produktsikkerhets- eller forbrukervernlovgivning er utilstrekkelige for å nå det ønskede målet,

c. bestemmelsens egnethet, om den er hensiktsmessig for å nå det ønskede målet og om den faktisk gjenspeiler målet på en konsekvent og systematisk måte, sammenliknet med hvordan lignende risiko i sammenlignbare yrkesvirksomheter blir behandlet,

d. virkningen for fri bevegelse av personer og tjenester, forbrukernes valgmuligheter og tjenestens kvalitet,

e. muligheten for å bruke mindre restriktive midler for å nå målet i allmennhetens interesse, og

f. om de nye eller endrede reglene hver for seg bidrar til, og er nødvendige for, å nå formålet i allmenhetens interesse når de kombineres med andre krav som begrenser adgangen til yrket.

2.2 Bakgrunn for høringen

Politidirektoratet har i brev 25. oktober 2023 til departementet foreslått at det innføres et botidskrav for utenlandske vektere for å sikre en mer reell vurdering av kravet om tilfredsstillende vandel før eventuell ansettelse. Politidirektoratet viser til at problemstillingen er særlig aktuell i forbindelse med godkjenning av utenlandske vektere etter yrkeskvalifikasjonsloven. Problemstillingen er forelagt for politidistriktene. Flere politidistrikt opplyser at de i forbindelse med deres kontrollvirksomhet etter vaktvirksomhetsforskriften kapittel 9, har erfart at enkelte vektere kun har kort botid i Norge og at det derfor ikke er foretatt en reell vandelskontroll før ansettelse. Nordland politidistrikt peker på at manglende hjemmel til å innhente politiattest fra andre land i praksis medfører at vandelskravet blir mindre strengt overfor personer med kortere botid i Norge, og at dette er en forskjellsbehandling som verken kan være tilsiktet eller ønskelig. Øst politidistrikt har også pekt på at enkelte vektere ikke engang bor i Norge når de ansettes.

Troms politidistrikt mener at det bør innføres et forskriftshjemlet botidskrav for alle vektere. Politidistriktet viser til at et slikt krav både vil bidra til å sikre en tilstrekkelig vandelskontroll av vektere i tråd med lovpålagte krav, være i tråd med vaktvirksomhetslovens formål om å ivareta rettsikkerheten for dem som kommer i kontakt med vektere, samt sikre god kvalitet på vaktjenester.

Politidirektoratet har ikke tall på hvor mange som jobber som vekter i Norge og som har kort botid her. Oversikten over antallet utenlandske vektere som søker om dispensasjon fra kravet om vekterutdanning i henhold til yrkeskvalifikasjonsdirektivet, viser at Politidirektoratet godkjenner under ti utenlandske vektere i året.

Politidirektoratet mottok 24 søknader om godkjenning av utenlandske yrkeskvalifikasjoner i 2024. Av disse fattet Politidirektoratet vedtak i 17 saker, herunder vedtak om utligningstiltak i fem saker. I øvrige saker ble det gitt veiledning uten vedtak. Til sammenligning mottok Politidirektoratet 17 søknader om godkjenning av utenlandske yrkeskvalifikasjoner i 2023 og 27 søknader i 2022. Søkerne kom fra Sverige, Danmark, Nederland, Latvia, UK, Pakistan, Bulgaria, Nigeria og Nepal. I tillegg behandlet Politidirektoratet noen saker der

politiutdannede personer fra EØS-området søkte om dispensasjon fra kravet om vekterutdanning, jf. vaktvirksomhetsforskriften § 16. Politidirektoratet har i denne forbindelse stilt spørsmål om hvordan et eventuelt krav om botid stiller seg for midlertidige tjenesteytelser, jf. yrkeskvalifikasjonsloven § 4 og vaktvirksomhetsforskriften § 27.

Politidirektoratet har utdypet behovet for innføring av botidskrav for vektere i brev 29. mai 2024 ytterligere slik:

At de som ansettes som vektere i Norge har tilfredsstillende vandel er av avgjørende betydning for at vaktvirksomhetsbransjen skal kunne ha høy tillit og for å sikre rettssikkerheten for publikum som kommer i kontakt med vektere. Publikums tillit til vaktvirksomhetsforetakene og de enkelte vekterne er avhengig av at man kan stole på at vekteren ikke har kriminell bakgrunn. Et stort antall vektere jobber dessuten alene og uten sosial og kollegial kontroll under utøvelsen av yrket, samt uten tilsyn under arbeidet fra en leder, slik man har i mange andre yrker. Hensynet til tryggheten til den enkelte borger må således veie tungt. Sett hen til de ulike virksomhetene som har vektere i sin tjeneste, som f.eks. domstoler, departementer, flyplasser, sentrale virksomheter innen olje, gass og energiforsyning for å nevne noen, står også den sikkerhetspolitiske situasjonen Norge og verden står overfor i dag, sentralt i denne sammenheng. Hensynet til samfunnsikkerheten slår dermed inn med enda større tyngde i dag enn bare for noen få år siden.

Politidirektoratet har overfor departementet pekt på at innføring av et botidskrav vil ha særlig relevans knyttet til muligheten for å kunne ha en klarhet i og tillit til hvem som skal arbeide ved for eksempel kritisk infrastruktur/kritiske samfunnsfunksjoner (KIKS). Samfunnets kritiske funksjoner er omhandlet i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin rapport (2016) av samme navn. KIKS omfatter kapabiliteter som beskriver funksjonsevnene samfunnet må være i stand til å opprettholde til enhver tid. Dette er ikke nødvendigvis skjermingsverdige objekter utpekt etter sikkerhetsloven, og som dermed vil kunne kreve sikkerhetsklarering, men kritiske samfunnsfunksjoner som benyttes av eller er et gode for hele befolkningen, slik som flyplasser, samferdsel, kollektivtransport, havner, vann/avløp, oljevirkosomhet, energi (kraft, olje/gass), IT, finans, beredskap, forsvar osv. I den sikkerhetspolitiske situasjon landet står i, er det derfor enda viktigere å ha oversikt over bakgrunnen til personell som har tilgang til denne type arbeid, virksomheter, objekter og funksjoner. Dette kan redusere samfunnets sårbarhet, for eksempel ved innsidevirkosomhet. Boplikt vil være et tiltak som bidrar til å redusere risikoen for at det ansettes personell som har uærlige hensikter.

2.3 Departementets vurdering og forslag

For å sikre en mer reell vurdering av om søkere fra andre land har tilfredsstillende vandel, foreslår departementet at det i vaktvirksomhetsloven § 8 lovfestes et krav om botid for utlendinger som vil arbeide som vektere i Norge.

Vektere fra andre EØS-land enn Norge har etter Norges EØS-rettslige forpliktelser rett til å utøve vaktvirksomhet i Norge. EØS-avtalens hoveddel gjelder som norsk lov, jf. lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) mv. (EØS-loven) § 1.

Ved forslag til ny regulering av et yrke, eller ved endringer i regelverket for eksisterende yrker, så som innføring av et botidskrav for utenlandske vektere, skal det som nevnt under punkt 2.1, foretas en forholdsmessighetsvurdering, jf. yrkeskvalifikasjonsforskriften § 10-2.

Departementet vurderer, i likhet med Politidirektoratet, at et krav om botid for vektere vil være et viktig tiltak for å sikre en mer reell vurdering av om kravet om tilfredsstillende vandel etter vaktvirksomhetsloven § 8 er oppfylt. Botidskrav kan stilles i særlovgivningen dersom «vesentlige samfunnshensyn tilsier det», jf. politiregisterloven § 36 andre ledd. Som det fremgår av særmerknadene til bestemmelsen i forarbeidene, er vaktvirksomhet et av flere eksempler der vesentlige samfunnshensyn kan begrunne et krav om botid.¹

Vaktvirksomhet innebærer tilsyn med til dels store verdier og følsomme opplysninger, jf. omtalen i Ot.prp. nr. 54 (1999–2000) Om lov om vaktvirksomhet punkt 9.3.4.

«Vaktvirksomhet innebærer tilsyn med tildels store verdier og følsomme opplysninger, og det er viktig at kunder og publikum så langt det er mulig sikres mot kriminelle elementer som kan oppfatte dette som et attraktivt område.»

Som Politidirektoratet har pekt på, har mange sentrale og samfunnsviktige virksomheter vektere i sin tjeneste. Departementet er enig i at dette er sårbare virksomheter og at det er viktig å minimere risikoen for at uventede hendelser skal kunne inntreffe som følge av utro tjenere. Et stort antall vektere jobber dessuten alene og uten sosial og kollegial kontroll under utøvelsen av yrket. De er heller ikke under tilsyn fra en leder under utførelse av arbeidet, slik man er i mange andre yrker. Hensynet til tryggheten til den enkelte borger må således veie tungt. At det i praksis ikke gjennomføres vandelskontroll av utenlandske vektere som ikke har bodd eller har bodd kort tid i Norge, er svært uheldig i lys av den type virksomhet enkelte vektere er knyttet til.

I likhet med Politidirektoratet, anser departementet at hensynet til samfunnssikkerheten veier tyngre i dag enn tidligere, gitt den sikkerhetspolitiske situasjonen Norge og verden nå står overfor. Det er derfor enda viktigere å kjenne bakgrunnen til personellet som arbeider i tilknytning til kritiske samfunnsfunksjoner og virksomheter, slik som beskrevet av Politidirektoratet, jf. punkt 2.2. Departementet tiltrer vurderingen og anser at dette kan bidra til å redusere samfunnets sårbarhet, for eksempel ved innsidevirksomhet. I samme retning trekker også at den grenseoverskridende kriminaliteten har økt i omfang. Innføring av botidskrav for vektere vil videre bidra til å sikre tillit til vaktvirksomhetsbransjen i Norge, og til den enkelte vokter, samt trygge rettssikkerheten for publikum, jf. formålet med vaktvirksomhetsloven.

Innføring av et botidskrav vil i praksis kunne innebære et (tidsbegrenset) yrkesforbud for personell fra tredjeland, som for eksempel USA. Større aktører opererer globalt og et eventuelt botidskrav kan i hvert fall potensielt gi enkelte rekrutteringsutfordringer. At søkeren har problemer med å komme i arbeid eller at arbeidsgivere har mangel på arbeidskraft, må imidlertid etter departementets vurdering være underordnet hensynet til publikums trygghet og rettssikkerhet.

¹ Ot. prp. nr. 108 (2008-2009),

Dette hensynet, sammen med andre viktige samfunnssikkerhetshensyn som beskrevet over, må etter departementets vurdering gå foran hensynet til integrering og arbeidspolitiske hensyn.

Departementet nevner til sammenligning at det for utlendinger kreves fire års botid i Norge før man kan få kjøreseddel, jf. yrkestransportloven § 37 c andre ledd. Det er gjort unntak for EØS-borgere hvor det i stedet kan fremlegges politiattest fra sin hjemstat. I Prop. 15 L (2014–2015) Endringer i yrkestransportlova (krav om butid for utferdig an kjøresetel mv.) i spesialmerknadene til § 37 c heter det blant annet:

I § 37c andre ledd vert det innført heimel for å krevje fire års butid i Noreg for utlendingar før kjøresetel kan utferdast. Kravet om fire års butid skal danne grunnlaget for politiet si vandelsvurdering av søkjaren. Kravet gjeld ikkje for EØS-borgarar som legg fram politiattest frå heimstaten sin. Kravet gjeld heller ikkje for tredjelandsborgarar som anten (i) har tidlegare opphald i Noreg og fråveret ikkje er av eit slikt omfang at det ikkje kan gjennomførast tilfredsstillande vandelskontroll, eller (ii) har opphald i eit anna EØS-land enn Noreg og kan leggje fram politiattest og prov på lovleg opphald frå dette landet. Butidskravet i § 37c andre ledd skal ikkje gjelde for norske statsborgarar som har budd i utlandet ein lengre periode.

Innføringen av botidskrav for å få kjøreseddel ble begrunnet i «omsynet til tryggleiken til passasjerane», jf. Samferdselsdepartementets omtale i punkt 2.1:

Eit slikt butidskrav kan fastsetjast i særlovgevinga dersom «vesentlige samfunnshensyn tilsier det», jf. politiregisterlova § 36 andre ledd. Departementet meiner behovet for å sikre passasjerane sin tryggleik er eit vesentleg samfunnsomsyn. Vandelsvurderinga av dei som søkjer om kjøresetel har bakgrunn i ønsket om å sikre tryggleiken til passasjerane. Mellom anna vil passasjerar, særleg skuleborn og passasjerar med funksjonshemmingar, vere sårbare i situasjonar der dei er aleine med føraren. Departementet meiner det er viktig, så langt som mogleg, å sikre at førarar av kjøretøy i løyvepliktig persontransport, har ein slik bakgrunn at dei er skikka til å ha det ansvaret yrket inneber.

Det er på tilsvarende måte krav om botid når det gjelder erverv av våpentillatelse etter våpenforskriften § 7-7, jf. våpenloven § 16 annet ledd. I Prop. 165 L (2016–2017) Lov om våpen, skytevåpen, våpendeler og ammunisjon (våpenlova) heter det:

Departementet er samd med utvalet i at det bør innførast krav til butid for personar som ikkje kan dokumentere kravet til vandel, sjå lovframlegget § 16 andre ledd. Som nemnt i punkt 9.3.3 vil kravet til vandel vere eit sentralt moment i vurderinga av om søkar oppfyller dei personlege vilkåra. Departementet meiner difor at det må vere ein heimel til å kunne krevje at personar som ikkje kan levere høvande dokumentasjon på at dei oppfyller dette vilkåret må oppfylle nærare krav til butid, slik at politiet får eit tilstrekkeleg grunnlag til å kunne vurdere om søkar oppfyller vilkåra for våpenløyve.

Etter departementets vurdering taler de samme hensyn for å innføre botidskrav for å kunne arbeide som vekter i Norge, som for å få kjøreseddel og våpentillatelse.

Departementet vurderer på denne bakgrunn at vesentlige samfunnsmessige hensyn begrunner et krav om botid for å kunne arbeide som vekter i Norge. I tråd med Politidirektoratets forslag, foreslår departementet derfor at det innføres et botidskrav for utlendinger for å få tillatelse til å jobbe som vekter i Norge. Dette vil bidra til å sikre en mer reell vandelsvurdering av alle som ønsker å jobbe som

veker eller ordensvakt her. Departementet foreslår at kravet lovfestes i nytt andre og tredje ledd i vaktvirksomhetsloven § 8.

Etter politiregisterloven § 36 andre ledd kan det stilles krav om inntil fem års botid i Norge dersom det i forbindelse med vandelskontroll ikke kan fremlegges politiattest og vesentlige samfunnshensyn tilsier det. Departementet foreslår at det innføres et botidskrav på fem år slik som for våpentillatelse.

Botiden for EØS-borgere regnes fra den dato vedkommende har oppholdt seg i Norge, jf. politiregisterforskriften § 28-4 andre ledd. Dersom det ikke finnes et entydig innreisetidspunkt, har EØS-borgeren selv bevisbyrden for å dokumentere at kravet om botid er oppfylt. For tredjelandsborger skal tidspunktet for botid regnes fra den dato vedtak om oppholdstillatelse er registrert hos utlendingsmyndigheten eller fra den dato vedkommende melder om innreise i medhold av utlendingsloven § 19 dersom vedkommende har fått oppholdstillatelse før innreise. Det kan som omtalt i punkt 2.1 fastsettes andre regler om beregning av botiden.

Det er i våpenforskriften § 7-7 tredje ledd gjort unntak fra kravet om botid for utlendinger som politiet etter en konkret vurdering mener kan levere tilfredsstillende dokumentasjon for at vandelskravet er oppfylt. Departementet foreslår et tilsvarende unntak i vaktvirksomhetsloven § 8 i et nytt fjerde ledd, og ber om høringsinstansenes syn på dette.

Forslaget om å innføre botidskrav for utlendinger vil kunne medføre utfordringer knyttet til kravet om regodkjenning. Til sammenligning vil en norsk veker, som har bodd noen år utenlands (i tredjeland), måtte gjennomføre regodkjenningsprøve innen fristen på fire år for å opprettholde sin godkjenning som veker. Hvis ikke må vedkommende ta vekerutdanningen på nytt. Departementet mener at det samme må gjelde for utenlandsk borger som vil arbeide i Norge som veker.

Slik bestemmelsen er formulert skal EØS-borgere kunne legge frem attest fra hjemstaten sin, uavhengig av eventuelle kortere eller lengre opphold i tredjeland. Dette for å likestille dem med norske borgere, som kravet om botid ikke gjelder for. Dersom det innføres særregler om EØS-borgere som ikke har bodd sammenhengende i EØS blir det fort en forskjellsbehandling. Se kgl.res. 20. september 2013 nr. 1097 pkt. 5.8.1.1:

Ordlyden i politiregisterloven § 36 siste ledd åpner i utgangspunktet for at botid også vil kunne gjøres gjeldende for norske statsborgere med tidligere opphold i utlandet, jf. også uttalelsen om dette i Ot.prp.nr.108 (2008–2009) punkt 12.2.6 s. 146 høyre spalte. Departementet har kommet til at denne adgangen ikke bør benyttes. Det er ikke nødvendigvis hensiktsmessig at norske borgere som eksempelvis har tilbragt flere år utenlands i jobbsammenheng, gjennom krav om botid skulle få «yrkesforbud» grunnet regler om vandelskontroll når de kommer tilbake. Dette er heller ikke praksis i dag.

Dersom det kreves fem års sammenhengende botid kan det stilles spørsmål om disse må oppfylle kravet fra ett land eller om kravet er oppfylt ved at de har bodd sammenhengende i alt fem år i to eller flere EØS-land. En slik løsning vil imidlertid kunne begrense den frie bevegligheten/mobiliteten.

Departementet vurderer at hensynet til et enkelt regelverk kan tilsi at det for tredjelandsborgere bør stilles krav om sammenhengende botid i ett land. Åpnes det opp for at kravet til botid er oppfylt ved opphold i to eller flere EØS-land, vil dette

ikke bare kunne medføre mer administrasjon for den enkelte arbeidssøker som må innhente dokumentasjon fra de ulike landene, men også kunne bli krevende for en arbeidsgiver å håndtere en rekke attester fra samme person. Det er i denne sammenheng også viktig å se hen til formålet med å innføre et botidskrav for de som ønsker å utøve vekteryret i Norge, nemlig å sikre en mer reell vurdering av at vedkommende oppfyller kravet til tilfredsstillende vandel.

Departementet ber om høringsinstansenes syn.

3 Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner

3.1 Gjeldende rett

Lov 16. juni 2017 nr. 69 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsloven) gjennomfører direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner med senere endringer, herunder direktiv 2013/55/EU. Loven har som formål å legge til rette for at en yrkesutøver som er statsborger i en EØS-stat eller Sveits, kan utøve yrket sitt i Norge på lik linje med en yrkesutøver som har ervervet sine yrkeskvalifikasjoner i Norge. Direktivet skal sikre at personer som har kvalifisert seg i en annen EØS-stat ikke diskrimineres sammenlignet med vertsstatens egne borgere. Loven regulerer godkjenning av yrkeskvalifikasjoner på tvers av ulike sektorer. Det følger av yrkeskvalifikasjonsloven § 8 andre ledd at:

En yrkesutøver som har rett til å utøve yrket i en annen EØS-stat eller Sveits, har rett til å utøve et lovregulert yrke i Norge på lik linje med en yrkesutøver som har ervervet sine yrkeskvalifikasjoner i Norge. Yrkesutøveren må ha kompetanseattest eller kvalifikasjonsbevis som kreves i annen EØS-stat eller i Sveits for å utøve yrket der.

Vilkårene for godkjenning er nærmere regulert i forskrift 22. desember 2017 nr. 2384 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner § 3-3. Det følger av første ledd at en yrkesutøver som har kvalifikasjoner nevnt i § 3-1, har rett til å utøve et lovregulert yrke på lik linje med en yrkesutøver som har ervervet sine yrkeskvalifikasjoner i Norge. Med *lovregulert yrke* menes en eller flere former for yrkesvirksomhet som er underlagt lov- eller forskriftsfestede krav om bestemte yrkeskvalifikasjoner, eller hvor bruken av en yrkestittel ved lov eller forskrift er begrenset til innehavere av en gitt yrkeskvalifikasjon, jf. yrkeskvalifikasjonsloven § 3 bokstav a.

Det heter i yrkeskvalifikasjonsforskriften § 3-3 andre ledd at i tilfeller hvor yrket ikke er lovregulert i hjemstaten, skal kvalifikasjonsbeviset være utstedt av en ansvarlig myndighet i en EØS-stat eller Sveits og den ansvarlige myndigheten skal ha bekreftet at yrkesutøveren kan utøve yrket. Yrkesutøveren skal ha utøvd yrket i minst ett av de siste ti år i en eller flere stater innen EØS eller Sveits dersom yrket ikke er lovregulert i hjemstaten. Krav til praksis gjelder ikke hvis utdanningen til yrkesutøveren er lovregulert, jf. tredje ledd. Etter sjetten ledd kan en yrkesutøver med yrkeskvalifikasjoner fra tredjeland med visse unntak få tilsvarende rett til å utøve yrket i Norge.

Det ble ved endringsforskrift 28. november 2023² til yrkeskvalifikasjonsforskriften gitt egne regler i nytt kapittel 11 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra det

² Forskrift om endring i forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner

forente kongeriket Storbritannia og Nord-Irland. De nye reglene trådte i kraft 1. desember 2023.

For vektere og ordensvakter er reglene om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen stat regulert i vaktvirksomhetsforskriften kapittel 5. Det følger av § 21 første ledd at det kreves godkjenning etter kapittel 5 dersom yrkeskvalifikasjoner fra annen stat skal gi adgang til å utføre tjeneste som omfattes av vaktvirksomhetsloven. Slik godkjenning gir adgang til å utføre tjeneste på samme vilkår som personer med kvalifikasjoner etter vaktvirksomhetsloven og forskriften.

Vaktvirksomhetsforskriften § 22 angir vilkårene for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for statsborgere fra EØS. I bestemmelsens første ledd første punktum fremgår det:

For å få godkjenning må søker fra EØS fremlegge kvalifikasjonsbevis som viser et kvalifikasjonsnivå som minst tilsvarer kvalifikasjonsnivået umiddelbart under kvalifikasjonskravene for vektere etter vaktvirksomhetsloven § 9 bokstav a til d og kvalifikasjonskravet for instruktører etter forskriften § 18.

Politidirektoratet er godkjenningsmyndighet (ansvarlig myndighet) for søknader om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen stat, jf. § 21 andre ledd. Det er imidlertid gjort unntak for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annet EØS-land for å utføre tjeneste som sikkerhetskontrollør på lufthavn. Dette gjøres av Luftfartstilsynet.

Av yrkeskvalifikasjonsforskriften § 3-4 følger at den ansvarlige myndigheten i visse tilfeller kan pålegge yrkesutøveren å fullføre en prøveperiode i inntil tre år eller bestå en egnethetsprøve etter § 8-7 og § 8-8. Dette er regulert slik i vaktvirksomhetsforskriften § 23:

Selv om kravene i § 22 er oppfylt kan Politidirektoratet kreve at søkeren gjennomgår og består en prøveperiode på høyst tre år under veiledning, eller består en egnethetsprøve dersom:

- a. Utdanningen er minst ett år kortere enn utdanningen som kreves i Norge,
- b. Utdanningens innhold avviker vesentlig fra utdanningen som kreves i Norge, eller
- c. Søkers virksomhet i Norge kan omfatte tjenester som ikke inngår i en sammenlignbar form i det tilsvarende yrket i søkers hjemstat, og det i Norge kreves en særskilt utdanning som er vesentlig forskjellig fra søkers utdanning.

Vaktvirksomhetsforskriften § 23 bokstav b og c tilsvarer yrkeskvalifikasjonsforskriften § 3-4.

Søkeren kan selv velge mellom prøveperiode og egnethetsprøve, jf. § 23 fjerde ledd.

Yrkeskvalifikasjonsdirektivet³ fastsetter i artikkel 5 til 9 prinsippet om frihet til å tilby midlertidige tjenester. Yrkeskvalifikasjonsloven har regler om dette i § 4 første ledd, der det heter at en yrkesutøver som er lovlig etablert i en annen EØS-stat eller Sveits, og som har rett til å utøve yrket der, har rett til å utøve det samme yrket midlertidig i Norge. Det er gitt detaljerte regler om dette i yrkeskvalifikasjonsforskriften kap. 2.

³ Direktiv 2005/36/EF

Hva som ligger i midlertidig tjenesteytelse, er omtalt i punkt 4.4.1 i Prop. 139 L (2015-2016) Lov om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsloven) slik:

Ved vurdering av hva som er midlertidig tjenesteytelse skal det legges vekt på ytelsens varighet, hyppighet, regelmessighet og kontinuitet. Det skal være en individuell og skjønnsmessig vurdering fra sak til sak. I vurderingen vil det være avgjørende om yrkesutøveren kan anses for å være etablert eller ikke.

Europakommisjonen har uttalt at det kan være ulike tidsgrenser for et yrke som typisk er sesongbetont og for en aktivitet som gjelder et byggeprosjekt over en lengre periode. EU-domstolen i sak C-215/07, Schnitzer saken, har lagt til grunn at et byggeprosjekt over en lengre periode kan være midlertidig tjenesteytelse dersom yrkesutøver ikke hadde til hensikt å etablere seg i staten. Det gjaldt et portugisisk bygg- og anleggsforetak som hadde et oppdrag i Tyskland i tre år uten at foretaket av domstolen ble ansett som etablert i Tyskland.

Første gang tjenesten ytes i Norge, kan den ansvarlige myndigheten kreve at yrkesutøveren leverer en skriftlig forhåndsmelding med tilhørende dokumenter, jf. yrkeskvalifikasjonsloven § 5 første ledd. Etter yrkeskvalifikasjonsforskriften § 2-2 kan det i den forbindelse kreves levert vandelsattest, jf. bokstav e.

Yrkeskvalifikasjonsforskriften § 2-7 første ledd fastsetter at den ansvarlige myndigheten i Norge ved begrunnet tvil kan be en ansvarlig myndighet i annen EØS-stat og Sveits om informasjon om yrkesutøveren er lovlig etablert, har redelig adferd og har vært ilagt disiplinære eller strafferettslige sanksjoner i forbindelse med utøvelse av yrket.

Forhåndsmelding er i dag spesifikt regulert i vaktvirksomhetsforskriften § 27 der det er stilles ulike krav til personer fra annen medlemsstat som ønsker å utøve, på midlertidig og tilfeldig grunnlag, yrke som vokter i Norge. Det følger av § 27 første ledd bokstav a at yrket må være lovregulert eller ha vært utøvd i medlemsstaten i minst to år i løpet av de siste ti år før ytelsen av tjenesten. Videre må det på forhånd avgis en erklæring som informerer Politidirektoratet om tjenesteutøvelsen. Det stilles nærmere krav til innholdet i erklæringen i bokstav b og i bestemmelsens andre ledd. Det følger av vaktvirksomhetsforskriften § 27 fjerde ledd første punktum at en yrkesutøver som midlertidig utøver virksomhet i Norge etter denne bestemmelsen skal benytte yrkestittelen i EØS-staten der vedkommende er etablert.

3.2 Bakgrunn for høringen

Vaktvirksomhetsforskriften §§ 22 og 23 samsvarer i dag ikke fullt ut med reglene i forskrift 22. desember 2017 nr. 2384 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner. Det er krevende å ha egne bestemmelser om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner i vaktvirksomhetsforskriften fordi det da må foretas revisjoner i forskriften når det gjøres endringer i yrkeskvalifikasjonsregelverket. En henvisning til yrkeskvalifikasjonsloven i vaktvirksomhetsforskriften vil være mer hensiktsmessig og vil sikre at regelverket til enhver tid er harmonisert. Tilsvarende regulering er eksempelvis gjort i forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m. (trafikkopplæringsforskriften) § 6-2 som regulerer godkjenning av kjørelærere, hvor det i bestemmelsens tredje ledd fremgår:

Statens vegvesen kan også godkjenne trafikklærere på bakgrunn av yrkeskvalifikasjoner ervervet i annen EØS-stat eller Sveits, jf.

yrkeskvalifikasjonsloven og forskrift 22. desember 2017 nr. 2384 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner.

Politidirektoratet har, etter å ha blitt forelagt problemstillingen, sagt seg enig i en slik løsning.

Det er utviklet en egen elektronisk søknadsportal for søkere med yrkeskvalifikasjoner fra annet EØS-land eller Sveits, som Politidirektoratet etter planen skal kobles på.

3.3 Departementets vurdering og forslag

Departementet vurderer at det ikke er behov for å ha egne regler i vaktvirksomhetsforskriften om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annet EØS-land eller Sveits, slik vi har i dag. Etter departementets oppfatning er det tilstrekkelig å henvise til yrkeskvalifikasjonsloven- og forskriften.

Gjennomføringen av yrkeskvalifikasjonsdirektivet, slik det er gjort i vaktvirksomhetsforskriften, innebærer en dobbeltregulering. Reglene i vaktvirksomhetsforskriften samsvarer dessuten ikke lenger fullt ut med dagens EØS-regler, yrkeskvalifikasjonsloven- og forskriften. Selv om det til en viss grad kan hevdes at reglene ikke vil være like tilgjengelige som i dag ved at de fjernes fra vaktvirksomhetsforskriften, er henvisningsmetoden vanlig når man gjør reguleringer på direktivområdet. Dette vil dessuten sikre at regelverket til enhver tid er oppdatert.

Ettersom yrkeskvalifikasjonsloven også omfatter yrkeskvalifikasjoner for tredjelandsborgere, anser Justis- og beredskapsdepartementet at det heller ikke er nødvendig å ha egne regler i vaktvirksomhetsforskriften for denne gruppen.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at nåværende *Kapittel 5. Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen stat*, oppheves og at det i stedet legges inn en henvisning til yrkeskvalifikasjonsloven- og forskriften i ny § 16 a i vaktvirksomhetsforskriften. Tilsvarende måte å regulere godkjenning av yrkeskvalifikasjoner er blant annet gjort i trafikkopplæringsforskriften § 6-2 og inkassoloven § 4 femte ledd.

Departementet foreslår imidlertid å videreføre bestemmelsen i dagens § 27 første ledd bokstav b om at personer fra annen medlemsstat som ønsker å utøve, på midlertidig og tilfeldig grunnlag, yrke som vekter i Norge, på forhånd må avgi en erklæring som informerer Politidirektoratet om tjenesteutøvelsen. Dette vil bidra til å sikre at også personer som kun midlertidig skal utøve vekteryrket i Norge, har tilfredsstillende vandel. I likhet med Politidirektoratet mener departementet at dette er viktig for å begrense muligheten for omgåelse av kravet om vandelskontroll for personer som ønsker å utøve vekteryrket midlertidig i Norge.

Departementet foreslår at det i ny § 16 a andre ledd vises til forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner § 2-2 slik at vektere og ordensvakter i egenrehold som ønsker å utøve yrket midlertidig i Norge, må sende forhåndsmelding om dette.

Departementet foreslår også å videreføre bestemmelsen i vaktvirksomhetsforskriften § 27 fjerde ledd første punktum om at en yrkesutøver som midlertidig utøver virksomhet i Norge skal benytte yrkestittelen i EØS-staten

der vedkommende er etablert. Dette gjøres ved at det tas inn en henvisning til yrkeskvalifikasjonsforskriften § 2-4.

Departementet vurderer, som nevnt i punkt 2.3, at i de tilfeller en person har fått godkjenning av sine yrkeskvalifikasjoner fra annen stat, vil vedkommende tre inn i regodkjenningsløpet og måtte gjennomføre en regodkjenningsprøve innen fire år etter at han eller hun har fått yrkesgodkjenningen.

I forlengelsen av endringene knyttet til yrkeskvalifikasjoner, foreslår departementet at kapitteloverskriften til *Kapittel 3. Utdanning* erstattes med *Kapittel 3. Krav til kvalifikasjoner*.

4 Dispensasjon fra utdanningskravet

4.1 Gjeldende rett

Det følger av vaktvirksomhetsloven § 9 at den som skal utføre ansvarlig vakttjeneste, må ha gjennomført godkjent utdanning for vektere. I bestemmelsens bokstav a til e angis det hva slik utdanning skal bestå av, hvor det legges opp til både teoretisk og praktisk opplæring. Vaktvirksomhetsforskriften kapittel 3 gir nærmere regler om utdanningens innhold. Eksamen skal være bestått før det kan utføres ansvarlig vakttjeneste, jf. vaktvirksomhetsforskriften § 10 andre ledd tredje punktum.

Etter vaktvirksomhetsforskriften § 7 andre ledd skal vekterutdanningen gjennomføres etter læreplan fastsatt av Politidirektoratet. I «Læreplan - Nasjonal grunnutdanning for vektere» fremgår det at grunnutdanningen består av 157 timer, herunder teoretisk grunnkurs på 112 timer og praktisk grunnkurs på 45 timer. Minimum 37 timer av det teoretiske grunnkurset skal gjennomføres som klasseromsundervisning. De resterende timene med teori kan i henhold til læreplanen gjennomføres som «e-læring, klasseromsundervisning, fjernundervisning eller i en kombinasjon av disse». Læreplanen ble sist revidert 15. mars 2022.

Det er gitt regler om dispensasjon fra kravet til vekterutdanning i vaktvirksomhetsforskriften § 16, som lyder:

Politidirektoratet skal gi dispensasjon fra kravet om vekterutdanning for søkere som har fullført politiutdanning eller som er under politiutdanning og har fullført minst ett år i Norge eller annen EØS-stat. Forskriften § 23, § 25 og § 26 gjelder tilsvarende»

Personer med hel eller delvis gjennomført politiutdanning i Norge står altså i en særstilling når det gjelder adgangen til dispensasjon. Det er ikke grunnlag for å dispensere fra kravet om vekterutdanning for andre typer utdanninger.

Til tross for at det i vaktvirksomhetsforskriften § 16 står «skal», er dispensasjonsbestemmelsen i praksis en «kan»-regel. Begrunnelsen for at det kan gis dispensasjon fra kravet om vekterutdanning for den som har fullført eller er under politiutdanning, er at en politiutdanning anses å gi vekteren den kompetanse man må ha for å kunne utføre arbeidet som vekter. Det er ikke gitt nærmere retningslinjer om innholdet i dispensasjonsadgangen.

I praksis er det lagt til grunn at eventuell dispensasjon ikke gis når det kreves tilleggsopplæring for utførelse av spesialtjenestene verditransporttjeneste og ledsagertjeneste, jf. vaktvirksomhetsforskriften § 12 første ledd.

4.2 Bakgrunn for høringen

Politidirektoratet har i brev 21. juni 2023 pekt på at dagens regelverk er lite forutsigbart for søkerne og utfordrende å praktisere. Kravet til kompetanse og kunnskap burde etter direktoratets mening i større grad være i samsvar med vaktvirksomhetsregelverket og det som gjelder for regodkjennning etter vaktvirksomhetsregelverket for øvrig.

Kunnskap og kompetanse er ferskvare, og når vekterutdannede selv må regodkjennes hvert fjerde år, er det ikke samsvar med at de med en annen utdanning ikke har de samme kravene til vedlikeholdt kompetanse som vekterne selv. Dette gir etter Politidirektoratets mening et dårlig signal til bransjen. Etter Politidirektoratets syn bør det være forskriftsfestet krav om at kompetansen skal være oppdatert i løpet av de siste fire årene, enten ved utdanning eller som yrkesaktiv, og at en regodkjenningsprøve må avlegges og består fire år etter at de sist var yrkesaktiv/var under utdanning som politi. Politidirektoratet mener derfor at det bør tydeliggjøres hvilke krav som stilles til oppdatert kompetanse og kunnskap for å kunne dispensere fra utdanningskravet, for eksempel tidspunktet personen sist var yrkesaktiv/under utdanning. Direktoratet mener at kvaliteten på vektertjenestene kan bli redusert hvis det gis dispensasjon til personer som ikke har vedlikeholdt kunnskapen gjennom jevnlig regodkjenninger.

4.3 Departementets vurdering og forslag

Som det fremgår under punkt 3.1 har vaktvirksomhetsforskriften § 16 vært praktisert som en «kan» regel, til tross for at det i bestemmelsen heter at Politidirektoratet «skal» gi dispensasjon. At det står «skal» i bestemmelsen har bidratt til å skape en forventning om at det ligger en automatikk i dette, slik at den som søker om dispensasjon fra utdanningskravet, får dette innvilget.

Departementet foreslår å endre ordlyden i vaktvirksomhetsforskriften § 16 slik at det fremgår at det «kan» gis dispensasjon fra kravet til utdanning etter vaktvirksomhetsloven for søkere som har fullført politiets grunnutdanning og har vært i aktiv polititjeneste i løpet av de siste fire årene, eller som er under slik utdanning og har fullført minst ett år i Norge eller annet EØS-land. I vurderingen av om dispensasjon kan gis, skal det blant annet legges vekt på tidspunktet for avlagt politieksamen og lengden på erfaringen som polititjenesteperson.

Departementet mener det er naturlig å se hen til reglene om regodkjennning i vurderingen av hvor lenge man kan være ute av aktiv polititjeneste for å få dispensasjon. Det fremgår av vaktvirksomhetsloven § 9 bokstav e at vekterutdanningen må regodkjennes hvert fjerde år. I forarbeidene til vaktvirksomhetsloven (Ot. prp. nr. 49 (2008-2009) punkt 7.2.3) uttales det:

«Tilstrekkelig nivå på vekterutdanningen skal bidra til å sikre at vaktjenester utføres på forsvarlig måte med god kvalitet, og dessuten ivareta tryggheten til vekterne ved at de har tilstrekkelig kompetanse til å løse oppgavene de er satt til å utføre».

Det fremgår videre av forarbeidene at de som ikke har jobbet som vekter i løpet av de siste fire årene, må gjennomføre grunnopplæringen på nytt.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at det skal være et absolutt vilkår for dispensasjon fra utdanningskravet at søker som har politiets grunnutdanning har vært i aktiv polititjeneste i løpet av de siste fire årene før søknaden fremsettes. Det er ikke en hvilken som helst jobb som politi som kan gi grunnlag for dispensasjon fra kravet om vekterutdanning. Dagens vekterutdanning har kompetansekrav til blant annet kommunikasjon og konflikthåndtering, brann, førstehjelp og narkotika/rus. Dersom søkeren ikke har vært i aktiv polititjeneste de siste fire årene, er ikke disse kompetansekravene vedlikeholdt. En nyutdannet polititjenesteperson eller en politistudent under utdanning har ikke samme erfaring som en polititjenesteperson, men har på den annen side fersk kunnskap og opplæring.

Sett i sammenheng med kravet til regodkjenning, og uttalelsene i forarbeidene, kan et krav om yrkesaktivitet som politi i løpet av siste fire år før fremsettelse av søknad om dispensasjon, fremstå som rimelig. I utgangspunktet ser departementet ikke grunn til å behandle politiutdannede annerledes enn vektere i så henseende, selv om politiutdannelsen er vesentlig lengre enn vekterutdanningen. Forslaget vil dessuten innebære at en politiutdannet som avsluttet sin yrkesutøvelse for tre år siden, må avlegge regodkjenningsprøve ett år etter at dispensasjonen ble gitt.

Den skisserte ordningen vil videre innebære at politiutdannede, som har vært utenfor yrket i for eksempel fem år, ikke vil kunne få dispensasjon. De må da ta grunnutdanning som vekter, selv om de har mange års yrkeserfaring som politi. Det nevnte kravet vil gi klare og forutsigbare regler, samtidig som det hensyntar at mange vektere kan ha mange års erfaring, men likevel må ta grunnopplæringen på nytt dersom de har vært utenfor vekteryrket i mer enn fire år. Eksempelvis vil det være viktig at vekteren har oppdatert kunnskap om hvilke grenser som gjelder for vektere ved utøvelse av makt overfor publikum.

Departementet foreslår at det i forskriften fremgår at det blant annet skal legges vekt på tidspunktet for avlagt politieksamen og lengden på erfaringen som polititjenesteperson. Å tydeliggjøre hvilke momenter som skal vektlegges i dispensasjonsvurderingen, vil gi bedre forutsigbarhet, styrke rettssikkerheten og øke likebehandlingen.

Departementet har i denne sammenheng også vurdert hvor kompetansen til å avgjøre søknader om dispensasjon fra utdanningskravet bør ligge. Etter gjeldende rett er det Politidirektoratet som avgjør søknader om dispensasjon fra kravet om vekterutdanning, jf. vaktvirksomhetsforskriften § 16 første punktum. Det kan være mer hensiktsmessig at politiet selv tar stilling til søknader om dispensasjon fra utdanningskravet. Departementet ser at et motargument kan være at de enkelte politidistriktene kun behandler et fåtall søknader om dispensasjon i året, og at dette vil kunne gjøre det vanskelig å oppnå en enhetlig praksis. Etter departementets vurdering vil imidlertid en spesifisering av kriteriene for innvilgelse av dispensasjon, supplert med utfyllende retningslinjer fra Politidirektoratet, kunne bidra til å avhjelpe dette.

Avgjørelsesmyndigheten kan legges til ett politidistrikt, til alle politidistriktene eller til Politihøgskolen. Ved å overføre avgjørelsesmyndigheten til ett eller flere politidistrikt, eventuelt til Politihøgskolen, vil Politidirektoratet være klageinstans.

Dette vil gjøre at enkeltsaksbehandlingen av klagesakene løftes ut av departementet, noe som er i tråd med målsettingen om å flytte enkeltsaksbehandling ut av departementet.

Departementet foreslår et nytt fjerde ledd i vaktvirksomhetsforskriften § 16 hvor kompetansen til å betale søknader om dispensasjon legges til politiet. Det vil være opp til Politidirektoratet å beslutte om sakene skal behandles i ett eller flere politidistrikt, eventuelt av Politihøgskolen.

Vi ber om høringsinstansenes syn.

5 Adgang til å gi fristutsettelse for regodkjenning av vekterutdanning

5.1 Gjeldende rett

Vaktvirksomhetsloven § 9 stiller krav til utdanning for den som skal utføre ansvarlig vaktjeneste. Etter vaktvirksomhetsloven § 9 bokstav e) skal vekterutdanningen regodkjennes hvert fjerde år, jf. vaktvirksomhetsforskriften § 11.

Etter vaktvirksomhetsforskriften § 8 og § 9 kan ordensvakter i egenvakthold gjennomføre begrenset teoretisk grunnkurs (§ 8) og begrenset praksisopplæring (§ 9) etter særlig læreplan fastsatt av Politidirektoratet⁴. Reglene om regodkjenning gjelder tilsvarende for ordensvakter.

Formålet med regodkjenningskravet er å opprettholde god kvalitet og en faglig standard blant vekterne ved å sikre at vekterne har oppdatert kunnskap. Den enkelte virksomhet skal bidra til at ansatte vektere til enhver tid har nødvendig utdanning og kunnskap til å utføre tildelte oppgaver på forsvarlig måte, jf. vaktvirksomhetsforskriften § 11. Slik regelverket er utformet, er det ikke adgang til å fravike fireårsfristen for regodkjenning.

Reglene om regodkjenning ble innført i forbindelse med lovendringene som trådte i kraft i 2011, men fikk først betydning etter at «Læreplan – Nasjonal grunnutdanning for vektere»⁵ trådte i kraft med virkning fra 2018. Frist for regodkjenning for de med utdanning før 2018 var opprinnelig satt til 1. januar 2022. På grunn av koronapandemien (Covid-19), ble det i mai 2021 vedtatt å forlenge fristen for regodkjenning med ett år til 1. januar 2023 (forskrift 25. mai 2021 nr. 1628 om endring i vaktvirksomhetsforskriften).

Undervisningen ved regodkjenning skal gjennomføres ved godkjent opplæringsvirksomhet av godkjent instruktør, jf. punkt 6 i læreplanen, og er estimert til 30 timer. Til sammenligning er grunnutdanningen på 157 timer.

Dersom vekteren ikke består regodkjenningseksamen innenfor fire-års perioden, må vedkommende ta hele grunnutdanningen på nytt, jf. Ot. prp. nr. 49 (2008-2009) side 35. Gjennomført regodkjenning skal dokumenteres av arbeidsgiver.

⁴ Godkjent av Politidirektoratet 22. mars 2023.

⁵ Godkjent av Politidirektoratet 30. mars 2017, versjon 4 – 15. mars 2022.

5.2 Bakgrunn for høringen

Justis- og beredskapsdepartementet mottok 29. september 2022 en henvendelse fra NHO Service og Handel der de reiser spørsmål om regelverket knyttet til regodkjenningsfristen i vaktvirksomhetsforskriften § 11. NHO Service og Handel viser til at:

«I visse tilfeller som ved svangerskaps- eller foreldrepermisjoner og langtidssykemelding har ikke medarbeidere fått mulighet til å gjennomføre regodkjenningen for Nasjonal Grunnutdanning Vektene (NGV) innenfor fristen på 4 år. Om konsekvensene uansett situasjon er at vektere må igjennom hele grunnutdanningen på nytt, virker det uproportjonalt ut fra omstendighetene og ikke minst overfor visse grupper ansatte. NHO SH mener derfor regelverket må forstås slik at det foreligger muligheter for utsatt regodkjenning i visse tilfeller, eventuelt at det må tilpasses.»

Og videre:

«[...] Medarbeidere som av ulike grunner er langtidssykemeldte, eller er fraværende på bakgrunn av svangerskapspermisjon, og som derfor ikke har anledning til å ta regodkjenningen innenfor fristen på 4 år, må etter gjeldende regelverk ta hele utdanningsløpet på nytt. Dette kan for eksempel være medarbeidere som er gravide, og som i forkant av fødsel går sykemeldt en periode. Disse har ikke under noen omstendigheter hatt mulighet til å planlegge sitt regodkjenningsløp, og et krav om at disse må ta hele utdanningsløpet sitt på nytt mener vi er en utilsiktet effekt av praktiseringen av regelverket. Vi presiserer at vi ikke mener vedkommende bør settes i jobb som vekter umiddelbart etter retur til arbeidet, men at det er tilstrekkelig at det gjennomføres et regodkjenningsløp, med individuell dispensasjon fra det opprinnelige utdanningskravet.»

Norsk Arbeidsmandsforbund ga i brev 5. oktober 2022 sin tilslutning til synspunktene fra NHO Service og Handel.

NHO Service og Handel påpeker at det er relativt få tilfeller hvor medarbeidere ikke har fått mulighet til å gjennomføre regodkjenningen innenfor fristen på fire år. Antallet medarbeidere som var berørt av dette per oktober 2022, ble antatt å ligge på mellom 10 og 20 i året. På spørsmål fra departementet har NHO Service og Handel opplyst at de ikke har oppdaterte tall, men at tallene trolig ligger på tilsvarende nå p.t. Etter NHO Service og Handels vurdering er det uproportjonalt ut fra omstendighetene at noen ansatte må gjennomføre hele sin vekterutdannelse på nytt når de på bakgrunn av omstendigheter utenfor deres kontroll ikke får gjennomført regodkjenning innenfor fristen satt i vaktvirksomhetsloven § 9 bokstav e, jf. vaktvirksomhetsforskriften § 11.

NHO Service og Handel mener det bør være en mulighet for utsatt regodkjenning i visse tilfeller. Avhengig av lengden på fraværet og den resterende perioden av godkjent vekterkompetanse, mener NHO Service og Handel en utvidelse av regodkjenningsfristen på ett år vil være tilstrekkelig.

5.3 Departementets vurdering og forslag

Departementet foreslår å åpne for at det i enkelte tilfeller kan gis fristutsettelse for gjennomføringen av regodkjenning av vekterutdanningen.

Formålet med reglene om regodkjenning er å sikre at vekteren har nødvendig oppdatert kompetanse. Dersom vekteren har hatt langvarig fravær fra arbeidet,

oppstår det et «hull» i denne kompetansen, noe som kan tilsi at man bør ta hele grunnutdanningen på ny. Hvor stort kompetanseshullet er, vil selvsagt være avhengig av hvor lenge fraværet har vart. I enkelte tilfeller kan fraværet ha vært langvarig, eksempelvis hvis en vekter tidlig i et svangerskap ble sykmeldt og først kom tilbake i jobb etter endt svangerskapspermisjon.

Når departementet likevel har kommet til at det bør være en viss adgang til å fravike fristen er det, som NHO Service og Handel har gitt uttrykk for, fordi det i enkelte tilfeller kan slå uheldig ut og oppleves urimelig at en person som av helsemessige årsaker er blitt forhindret fra å gjennomføre regodkjenningen innen fireårsfristen, må ta hele grunnutdanningen på ny.

Etter departementets vurdering må det foreligge tydelige kriterier for å kunne innvilge en slik fristforlengelse. Dette er avgjørende både for å sikre forutsigbarhet for den enkelte søker og for å oppnå likebehandling. Faste og tydelige kriterier vil forenkle vurderingen og bidra til en god og rettssikker saksbehandling.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at det åpnes for å kunne gi fristutsettelse i inntil fire måneder etter at vekteren er friskmeldt og tilbake i jobb, i de tilfeller vedkommende var langvarig sykmeldt forut for utløpet av fristen for regodkjenning og det på grunn av sykemeldingen ikke var mulig å gjennomføre regodkjenningsløpet. Når fristen foreslås satt slik, er dette ut fra den betraktning at vekteren bør få en viss tid til å planlegge og gjennomføre regodkjenningen etter at vedkommende er tilbake i jobb. Det bør ikke kunne gis fristutsettelse i mer enn fire måneder.

Departementet mener at det ikke bør gis fristutsettelse med mindre sykemeldingsperioden har vart minst tre måneder i løpet av det siste halvåret før fristen for regodkjenning utløper. Dette for å sikre at det kun er de som faktisk er avskåret fra å gjennomføre regodkjenningen på grunn av langvarig fravær, som innvilges forlenget frist.

Slik departementet forstår innspillet fra NHO Service og Handel, foreslår de at også fravær som følge av svangerskapspermisjon bør kunne begrunne fristutsettelse, uavhengig av om vekteren har vært sykmeldt eller ikke. Departementet har vurdert dette, og kommet til at gode grunner taler for at også fravær som følge av svangerskapspermisjon bør kunne gi grunnlag for fristutsettelse. Dette vil sikre like rettigheter og muligheter for å få tatt eksamen etter at de er kommet tilbake på jobb etter endt fravær, enten det skyldes sykemelding eller svangerskapspermisjon. I begge tilfeller vil det kunne være vanskelig å overholde fristen for regodkjenning.

Foretakets ledelse har ansvar for å påse at deres ansatte i foretaket som skal utføre vaktjeneste eller ha oppgaver direkte knyttet til vaktjeneste, oppfyller kravene i lov og forskrift. Departementet mener derfor at det bør være den enkelte arbeidsgiver som tar stilling til en søknad om fristutsettelse av regodkjenningsfristen. En eventuell feil praktisering av reglene vil kunne avdekkes gjennom politiets tilsyn med virksomheten.

Departementet ber om høringsinstansenes syn.

6 Politiets kontroll med vaktvirksomhetsforetakene

6.1 Gjeldende rett

Etter vaktvirksomhetsloven § 4 skal politiet som tillatelses- og kontrollmyndighet gjennomføre årlig kontroll med vaktforetakene på bakgrunn av selskapenes rapporteringsplikt. Selskapenes rapporteringsplikt følger av vaktvirksomhetsloven § 16 der det i første ledd heter at «*Foretak som utøver vaktvirksomhet plikter å gi tillatelses- og kontrollmyndigheten de opplysninger og den dokumentasjon som er nødvendig for myndighetens kontroll med at virksomheten drives i samsvar med bestemmelser fastsatt i eller i medhold av loven her og på en måte som er forenlig med å utøve næringsvirksomhet.*»

Etter § 16 andre ledd skal foretak som utøver vaktvirksomhet, én gang i året innen utløpet av mars måned sende en rapport til tillatelses- og kontrollmyndigheten. I rapporten skal det redegjøres for foretakets virksomhet i foregående år og gis en liste over ansatte i foretaket som skal utføre vakttjeneste eller har oppgaver direkte knyttet til vakttjeneste, § 16 andre ledd andre punktum.

Det er gitt utfyllende regler om gjennomføringen av kontrollen i vaktvirksomhetsforskriften kap. 9. Kontrollen omfatter ikke bare den som driver vaktforetaket, men også de enkelte vekterne ansatt i foretaket. I Ot.prp. nr. 49 (2008–2009) Om lov om endringer i lov om vaktvirksomhet punkt 6.4.3 heter det:

Vaktvirksomhetsbransjen utfører en rekke tjenester som skal bidra til å skape trygghet, og for å oppnå dette er det grunnleggende at publikum og oppdragsgivere har tillit til at bransjen opptrer seriøst og at arbeidet utføres av pålitelige personer med tilstrekkelige kvalifikasjoner. Det er også dette som er hovedbegrunnelsen for at vaktvirksomhetsbransjen er underlagt kontroll.

Vaktvirksomhetsforskriften § 42 regulerer gjennomføringen av politiets kontroll med vaktforetakene. Av første ledd fremgår at politiet skal utføre kontroll etter behov, og minst en gang årlig med utgangspunkt i virksomhetenes årlige rapport. Det følger av andre ledd at kontrollen skal gjennomføres som en kombinasjon av dokumentkontroll, vandelskontroll og besøkskontroll, og at den skal planlegges etter en vurdering av den enkelte virksomhet. Kontroll med foretak som utøver vaktvirksomhet på lufthavn skal planlegges i samråd med Luftfartstilsynet.

Kontrollen skal omfatte både hovedkontor og andre kontorer, jf. tredje ledd. Behovet for besøkskontroll skal samordnes med øvrige politidistrikt som omfattes av tillatelsen. For større virksomheter kan kontroll utføres i flere omganger over tid.

Besøkskontroll er nærmere regulert i § 43 og kan etter første ledd skje uanmeldt eller med kort forhåndsvarsel. Besøkskontroll gjennomføres hvert annet år, med mindre det fremkommer opplysninger som tilsier hyppigere kontroll, jf. første ledd andre punktum.

6.2 Bakgrunn for høringen

Politidirektoratet har i brev 30. oktober 2023 bedt departementet vurdere å endre vaktvirksomhetsforskriften §§ 42 og 43. Politidirektoratet viser til at slik § 42 lyder i dag, kan det fremstå som at det *må* gjennomføres en årlig kontroll av vaktforetakene med alle de tre variantene av kontroll, henholdsvis

dokumentkontroll, vandelskontroll og besøkskontroll, samtidig som det følger av § 43 at besøkskontroller skal gjennomføres annet hvert år.

Politidirektoratet opplyser at politidistriktene har varierende erfaring med gjennomføringen av besøkskontroll. Flere vaktforetak har få eller ingen endringer fra forrige kontroll og det er da uvisst hva som skal kontrolleres ved neste besøkskontroll når vaktforetaket har de samme lokalitetene, rutiner, styre og ledelse. Politidistriktene mottar ofte bekymringsmeldinger, som følges opp fortløpende med stikkprøver. Det gjennomføres imidlertid i liten grad stikkprøver utover dette, idet dette ikke kan prioriteres i tillegg til de årlige kontrollene.

Politidirektoratet vurderer det derfor som hensiktsmessig å justere ordlyden i § 42 slik at det tydelig fremgår at det ikke må gjennomføres besøkskontroll etter årlig rapportering, med mindre det er indikasjon på at dette er nødvendig.

Politidirektoratet viser til at dette vil frigjøre tid til blant annet å øke antallet stikkprøver og sikre mer målrettet kontroll.

Videre peker Politidirektoratet på behovet for å tydeliggjøre i forskriften at det kan gjennomføres uanmeldte besøkskontroller også på andre steder enn i virksomhetens lokaler, slik som på utesteder eller på kjøpesentre der vekterne oppholder seg. Politidirektoratet skriver:

[...] Etter bestemmelsen kan det fremstå som at besøkskontrollene skal gjennomføres i virksomhetens lokaler. Det mener vi er lite hensiktsmessig, og også særlig etter at det skal være foretatt en årlig kontroll i form av dokumentasjonskontroll, vandelskontroll og besøkskontroll. Vi er enig i innspillet fra Øst politidistrikt om at det er vanskelig å forstå hva som er "igjen" til å kontrollere med ytterligere besøkskontroll etter § 43, når det skal gjennomføres årlig kontroll etter § 42. Etter vår vurdering kan politiet ha mer nytte av å gjennomføre uanmeldte besøkskontroller [på] steder vekterne er, for å "kontrollere at lovens krav er oppfylt", enn i virksomhetens lokaler. Vi vurderer at ofte kan det være mer nyttig å gjennomføre besøkskontroll der vekterne oppholder seg, slik som på utesteder eller på kjøpesenteret, for å kontrollere at lovens krav til f.eks. bruk av uniform, id-kort, rett person på angitt sted etc. er oppfylt.

Hensikten med uanmeldt kontroll vil være å få innblikk i hvordan vaktvirksomheten faktisk foregår når de ikke er forberedt på kontroll, og vil gi et mer realistisk bilde av virksomheten. Vår vurdering er at det ikke er tilstrekkelig med kun dokumentkontroll, vandelskontroll og planlagte besøkskontroller i etterkant av den årlige rapporten. Vektene og ordensvakter bør også kontrolleres fysisk ved blant annet utestedet, samt på virksomhetens hovedkontor. Når det gjennomføres en kombinasjon av de tre ulike kontrolltypene, kan det avdekkes vesentlig flere brudd på vaktvirksomhetsregelverket. Det er derfor nødvendig at det er forskriftsfestet at det skal gjennomføres uanmeldte besøkskontroller der vekterne oppholder seg, og ikke bare på hovedkontoret slik det gjøres i dag.

6.3 Departementets vurdering og forslag

Departementet ser at det kan oppfattes som noe uklart når det i § 42 står at kontroll skal utføres etter behov og minst en gang årlig, og at den skal gjennomføres som en kombinasjon av dokumentkontroll, vandelskontroll og besøkskontroll, samtidig som det i § 43 står at besøkskontroll skal skje annet hvert år.

Departementet foreslår å justere de to bestemmelsene. Det opprettholdes at kontrollen skal gjennomføres etter behov og minst en gang årlig med utgangspunkt i virksomhetens årlige rapport, og at den skal gjennomføres som en kombinasjon

av dokumentkontroll, vandelskontroll og besøkskontroll. Departementet foreslår imidlertid å flytte «skal kontrollen planlegges etter en vurdering av den enkelte virksomhet» i nåværende andre ledd første punktum, til første ledd første punktum.

Det foreslås videre å flytte «utføres etter behov og minst en gang årlig» i nåværende første ledd første punktum, med en tilføyelse av «Kontrollen gjennomføres som en kombinasjon av dokumentkontroll, vandelskontroll og besøkskontroll» i nåværende andre ledd første punktum, til første ledd som nytt andre punktum. De foreslåtte justeringene gjøres for å samle bestemmelsene knyttet til gjennomføringen av kontrollene i én bestemmelse.

Departementet foreslår å presisere i § 42 andre ledd i et nytt første punktum at eventuelle besøkskontroller skal samordnes med gjennomførte uanmeldte besøkskontroller etter § 43. Uanmeldte besøkskontroller skal, som i dag, gjennomføres etter behov og samordnes med øvrige politidistrikt som omfattes av tillatelsen, jf. § 42 tredje ledd.

Gjeldende krav om at besøkskontroll skal gjennomføres hvert annet år, med mindre det fremkommer opplysninger som tilsier hyppigere kontroll, jf. § 43 første ledd andre punktum, tas ut. Dette vil bidra til å frigjøre ressurser til hyppigere uanmeldte kontroller. Departementet legger til grunn at en god kombinasjon av de ulike kontrolltypene kan bidra til å avdekke vesentlig flere brudd på vaktvirksomhetsregelverket.

Departementet foreslår i § 43 første ledd et nytt andre punktum at kontroll også kan utføres i lokaler og på andre steder der vekterne har sitt fysiske arbeidssted. Den foreslåtte endringen skal ikke føre til at det foretas sjeldnere besøkskontroller, men at kontrollene i større grad skal gjennomføres andre steder enn i virksomhetens lokaler, for eksempel på kjøpesenteret, i offentlige bygninger eller andre områder hvor vektere utfører sitt arbeid. Slike uanmeldte kontroller på vekterens ulike arbeidssteder vil legge til rette for bedre kontroll av at lovens krav til for eksempel bruk av uniform og id-kort, er oppfylt. Dette vil videre gi mulighet for å avdekke eventuelle mangler på vekternes faktiske, fysiske arbeidsplass og/eller uregelmessigheter i vekterens utførelse av arbeidet, noe som er sentralt i vurderingen av om vaktforetaket driver sin virksomhet i samsvar med vaktvirksomhetsloven og vaktvirksomhetsforskriften, jf. vaktvirksomhetsforskriften § 41 første ledd. Med dette vil politiet som kontrollmyndighet få økt fleksibilitet til å vurdere hvor det er mest hensiktsmessig å gjennomføre kontrollen.

7 Tillatelse og tilbakekall av tillatelse til å utøve vaktvirksomhet

7.1 Gjeldende rett

For å utøve ervervsmessig vaktvirksomhet eller egenvakthold i henhold til § 2 kreves tillatelse, jf. vaktvirksomhetsloven § 3 første ledd første punktum. Det følger av andre punktum at slik tillatelse kun kan gis til foretak, enpersonsforetak eller forvaltningsorgan. Det skal ikke gis tillatelse til foretak som driver virksomhet i strid med formålet med loven, eller er i strid med øvrige krav til å drive næringsvirksomhet.

Foretaket må være registrert i Foretaksregisteret før tillatelse gis, jf. vaktvirksomhetsloven § 3 andre ledd. Det følger videre av samme ledd at foretaket må ha fast forretningssted i riket og at tillatelsen kan gis til selskap, stiftelse eller annen

sammenslutning når samtlige medlemmer av styret i et aksjeselskap eller annen sammenslutning med begrenset ansvar oppfyller kravene i tredje ledd bokstav a til d. Det samme gjelder når samtlige fullt ansvarlige deltakere i ansvarlig selskap eller kommandittselskap oppfyller kravene i tredje ledd bokstav a til d.

Innehaveren av et enpersonsforetak må være fylt 21 år, ha tilfredsstillende vandel, og inneha nødvendig tillit og ikke anses uskikket til å utøve vaktvirksomhet på forsvarlig måte, i tillegg til å være statsborger i stat som er part i EØS-avtalen, jf. vaktvirksomhetsloven § 3 tredje ledd. Det følger av fjerde ledd at dersom foretaket eller enpersonsforetaket har daglig leder, må også denne fylle vilkårene i tredje ledd bokstav a til d.

Personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, må fylle kravet til tilfredsstillende vandel, jf. vaktvirksomhetsloven § 3 femte ledd. Det følger av femte ledd andre punktum at «Personer som eier en vesentlig del av virksomheten eller av foretak som driver virksomheten eller som oppebærer en vesentlig del av dens avkastning eller innehar en lederfunksjon i den, alltid vil anses å ha vesentlig innflytelse på virksomheten. Videre heter det i tredje punktum at:

I vurderingen av om en person har vesentlig innflytelse på virksomheten, regnes vedkommendes eierandeler eller stemmer sammen med eierandeler eller stemmer som tilhører følgende personer:

- a. ektefelle eller person som vedkommende bor sammen med i ekteskapslignende forhold,
- b. slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje samt søsken,
- c. ektefelle til person som nevnt i punkt b eller personer som bor i ekteskapslignende forhold sammen med person som nevnt i punkt b.

Politiet kan etter vaktvirksomhetsloven § 7 første ledd tilbakekalle en tillatelse til å drive vaktvirksomhet dersom innehaveren, ledelsen, eieren eller annen person som har vesentlig innflytelse på virksomheten i foretaket som har tillatelsen, eller noen ansatte i foretaket, har gjort seg skyldig i grov eller gjentatt overtredelse av særskilte vilkår for tillatelsen eller av bestemmelser fastsatt i eller i medhold av loven. Det samme gjelder dersom vilkårene for tillatelse ikke lenger er oppfylt. Tillatelsen kan også tilbakekalles dersom det ikke har vært virksomhet i foretaket på to år, eller virksomheten ikke har startet opp innen ett år etter at tillatelsen er gitt, jf. andre ledd.

7.2 Bakgrunn for høringen

Politidirektoratet har i brev 20. juni 2025 gitt uttrykk for at det fremstår som en manglende sammenheng mellom vaktvirksomhetsloven § 7 (tilbakekall av tillatelse) og § 3 (innvilgelse av tillatelse), og peker på at det etter ordlyden i vaktvirksomhetsloven § 3 og vaktvirksomhetsforskriften § 4, ikke synes å være grunnlag for å innfortolke et krav om skikkethet og tillit også for innehavere, eiere eller andre med vesentlig innflytelse på virksomheten. Lovens forarbeider peker på at det har vært et mål at vaktvirksomhetsregelverket skal fungere på en tilsvarende måte som serveringsloven og forhindre at useriøse aktører får opprette og drive virksomhet. Politidirektoratet kan vanskelig se

[...] at det er hensiktsmessig at en tillatelse skal kunne tilbakekalles som følge av at en eier er ansvarlig for grove og gjentatt brudd på vaktvirksomhetsregelverket eller skatte-, toll- og/eller arbeidsmiljøregelverk, samtidig som samme eier kan

søke om ny tillatelse til å drive virksomhet i et nytt selskap – uten at slik tillatelse kan nektes av politiet.

Og videre:

For eiere, innehavere eller andre personer med vesentlig innflytelse, gjelder kun kravet til "tilfredsstillende vandel", jf. § 3 femte ledd. Vaktvirksomhetsforskriften § 4 oppstiller samme regel.

I forarbeidene, Ot. prp. nr. 49 (2008-2009) punkt 4.2 om "eiere og andre med vesentlig innflytelse", fremgår det at arbeidsgruppen anså "det som uheldig at man i dag ikke stiller noen krav til eiere av vaktforetak". Arbeidsgruppen viste til serveringsloven §§ 6 og 7 og at det var viktig at kriminelle ikke oppretter og driver vaktforetak. Det fremstår som at departementet ønsket tilsvarende muligheter for å avslå eller trekke tilbake søknader innenfor vaktvirksomhetsregelverket som innenfor serveringsloven når departementet under punkt 4.2.2 skriver: "Bestemmelsen vil dessuten forhindre at eiere og andre med vesentlig innflytelse på foretaket får avslag på søknad om å drive serveringssted, men får innvilget søknad om tillatelse til å drive vaktvirksomhet."

Under punkt 4.3 i samme proposisjon foreslo arbeidsgruppen også å innføre et krav til "nødvendig tillit" i § 3, i stedet for formuleringen "i samsvar med god skikk innenfor bransjen". Departementet uttalte til dette at "[vi] er enig med arbeidsgruppen i at det kan tenkes tilfeller hvor en person oppfyller både vandels- og skikkethetskravet, men at vedkommende likevel ikke anses å inneha den nødvendige tillit til å stå bak et vaktforetak. [...] Dersom konklusjonen er at personen ikke innehar nødvendig tillit, bør det være adgang til å reagere både ved søknadsbehandling og senere kontroll." (vår understrekning)

Kravet til skikkethet og tillit ble likevel kun knyttet til omtalte daglig leder, medlemmer av styret og innehaver av enpersonsforetak (samt roller som omtalt i fotnote 4).

Politidirektoratet peker på at det er uheldig at vaktvirksomhetsloven § 3 er utformet slik at eiere av virksomheter som får tilbakekalt sin tillatelse, på tross av historikken, kan søke om ny tillatelse uten at denne kan avslås, og ber

[...] departementet om å vurdere endringer i vaktvirksomhetsloven § 3 femte ledd. Etter vårt syn bør det vurderes å knytte et krav om nødvendig tillit og skikkethet til også persongruppen eier, innehaver og andre personer med vesentlig innflytelse. Rent lovteknisk vurderer vi at en tilstrekkelig endring vil kunne være henvisning fra vaktvirksomhetsloven § 3 femte ledd til tredje ledd bokstav d, eksempelvis: "Personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, må oppfylle kravet til tilfredsstillende vandel, og krav til nødvendig tillit og skikkethet, jf. tredje ledd bokstav d."

Det kan også vurderes endringer i § 3 syvende ledd for å motvirke oppkjøp av virksomheter som allerede har fått tillatelse, hvor virksomheten reelt sett blir helt ny, ved nytt eierskap, styre og daglig leder. Det er gode grunner til at slike oppkjøp ikke skal tillates uten at en ny søknadsprosess gjennomføres. Vi ber departementet vurdere et nytt punktum i § 3 syvende ledd, eksempelvis: "Dersom det skjer vesentlige endringer i sammensetningen av virksomhetens eierskap, styre, deltakere, daglig ledelse eller lignende, skal dette godkjennes av politiet før endringene kan iverksettes." En slik tilføyelse vil kunne motvirke at virksomheter som gjennomgår store endringer, ikke kan gjøre dette uten en ny søknadsprosess. Dette vil ikke innebære at gjeldende tillatelse faller bort, men at endringene ikke kan iverksettes før de er godkjent av politiet. Det vil eksempelvis kunne uttales i

forarbeidene at eksempelvis en fullstendig endring av hele styret og ny daglig leder vil være en slik vesentlig endring. Det samme vil endring av virksomhetens navn, ettersom uniformene og legitimasjonskortene skal inneholde virksomhetens navn, og forutsettes forhåndsgodkjent av politiet.

7.3 Departementets vurdering og forslag

Departementet understreker viktigheten av at samfunnet må kunne ha tillit til at vaktelskapene drives på en forsvarlig og rettssikker måte, særlig med tanke på at vekternes oppgaver til dels grenser opp mot enkelte av politiets oppgaver og at mange sentrale og samfunnsviktige virksomheter har vektere i sin tjeneste, bl.a. domstoler, departementer, flyplasser og virksomheter innen olje, gass og energiforsyning. Det er derfor viktig at alle med vesentlig innflytelse på virksomheten i et vaktvirksomhetselskap, har tilfredsstillende vandel, anses skikket og innehar nødvendig tillit til å utøve vaktvirksomhet.

I dag stilles det krav om nødvendig tillit til innehaveren av enpersonsforetak, jf. vaktvirksomhetsloven § 3 tredje ledd bokstav d, til daglig leder av foretak/enpersonsforetak, jf. § 3 fjerde ledd og til samtlige medlemmer av styret i et aksjeselskap eller annen sammenslutning med begrenset ansvar, i tillegg til samtlige fullt ansvarlige deltakere i ansvarlig selskap eller kommandittselskap, jf. § 3 andre ledd tredje punktum, jf. tredje ledd bokstav a-d. Departementet er enig med Politidirektoratet i at det ikke synes å være grunnlag for å innfortolke et krav om skikkethet og tillit også for innehavere, eiere eller andre med vesentlig innflytelse på virksomheten, som nevnt i femte ledd.

Departementet mener i likhet med Politidirektoratet at det er uheldig at noen som vurderes å ikke inneha nødvendig tillit, eksempelvis når vaktvirksomhetselskapet har fått trukket tilbake sin tillatelse til å drive vaktvirksomhet på grunn av grove eller gjentatte brudd på vaktvirksomhetsloven, f.eks. ved manglende rapporteringer og/eller manglende vandelsvurderinger før ansettelse, likevel kan oppfylle vilkårene ved ny søknad om tillatelse. Departementet ser også at den senere tids behandling i domstolen⁶ har vist behovet for å innføre et krav om nødvendig tillit også for innehavere og eiere eller andre personer med vesentlig innflytelse på virksomheten, jf. § 3 femte ledd.

Det vises i denne sammenheng til omtalen under departementets vurdering i punkt 4.3.2 i Ot.prp. nr. 49 (2008-2009):

Departementet er enig med arbeidsgruppen i at det kan tenkes tilfeller hvor en person oppfyller både vandels- og skikkethetskravet, men at vedkommende likevel ikke anses å inneha den nødvendige tillit til å stå bak et vaktforetak. Det kan være at personen er del av et sterkt belastet miljø, og at man derfor bør vurdere nøye om dette vil kunne ha negativ innvirkning på den måten vaktforetaket driver sin virksomhet. Dersom konklusjonen er at personen ikke innehar nødvendig tillit, bør det være adgang til å reagere både ved søknadsbehandling og senere kontroll.

Departementet er innforstått med at begrepet åpner for en skjønnsmessig vurdering. Det understrekes imidlertid at det er politiet som skal vurdere om kravet er oppfylt, på samme måte som de i dag vurderer om personer anses «uskikket til å utøve vaktvirksomhet på forsvarlig måte i samsvar med god skikk

⁶ Dom fra Oslo tingrett 23.12.2025, TOSL-2025-149256

innenfor bransjen». Det er politimesteren som i dag treffer avgjørelse av om søknad om å drive vaktvirksomhet skal innvilges. Det forhold at det er politiet som skal foreta vurderingen, medfører etter departementets syn at det er mindre betenkelig å legge opp til en skjønnsmessig vurdering idet det legges til grunn at politiet er vant med å foreta slike vurderinger.

For å sikre at vaktvirksomhetsselskapene drives på en forsvarlig og rettssikker måte, foreslår departementet å endre vaktvirksomhetsloven § 3 femte ledd slik at det oppstilles krav om at også innehavere og eiere og alle med vesentlig innflytelse på virksomheten må inneha skikkethet og nødvendig tillit for å kunne utøve vaktvirksomhet.

Departementet er opptatt av at politiet skal ha en reell mulighet til å kunne utøve en god kontroll av vaktvirksomhetsselskapene. Det følger av vaktvirksomhetsloven § 3 syvende ledd at vaktvirksomhetsselskapet, dersom det skjer endringer i sammensetningen av virksomhetens eierskap, styre eller deltakere og dersom det utpekes ny daglig leder, er forpliktet til å «meddele» dette til den myndighet som har gitt tillatelsen, altså politiet.

Politidirektoratet har erfaring at mange virksomheter ikke sier ifra – og i hvert fall ikke innen den lovpålagte fristen på én måned - om endringer i sammensetningen av virksomhetens eierskap, styre, deltakere og daglig ledelse eller lignende, jf. vaktvirksomhetsloven § 3 syvende ledd. Politidirektoratet har derfor tatt til orde for å skjerpe kravet om at informasjon om slike endringer må sendes politiet *«uten ugrunnet opphold, og senest innen én måned etter beslutningen om endringen»*. Formålet med den foreslåtte endringen er å få flere virksomheter til å overholde den lovpålagte fristen på én måned.

Departementet vurderer at en endring som foreslått, vil kunne bidra til å sikre bedre kontroll med vaktvirksomhetsbransjen og foreslår å endre vaktvirksomhetsloven § 3 syvende ledd i tråd med vedlagte forslag.

8 Andre endringer i vaktvirksomhetsforskriften

8.1 Vaktvirksomhetsforskriften § 10

Vaktvirksomhetsforskriften § 10 gir regler om oppsummeringskurs og eksamen. Det er behov for en tydeliggjøring av § 10 slik at vektere og ordensvakter sidestilles når det gjelder kravet om eksamen. Nåværende ordlyd er uklar på hvorvidt ordensvaktene skal gjennomføre eksamen.

Departementet foreslår i samsvar med vedlagte forslag å endre § 10 første og andre ledd ved at «vektere» strykes i første ledd og at «*Vekterutdanningens grunndel*» endres til «*Utdanningens grunndel*» i andre ledd første punktum. Ingen av endringene er av materiell betydning, men vil bidra til å tydeliggjøre at reglene om oppsummeringskurs og eksamen gjelder for både vektere og ordensvakter i egenvakthold.

8.2 Vaktvirksomhetsforskriften § 12

Vaktvirksomhetsforskriften § 12 andre ledd første punktum viser i dag til «luftfartsloven». Henvisningen er feil, og bestemmelsen foreslås endret slik at det fremgår at «Utførelse av tjeneste som sikkerhetskontrollør på norske lufthavner

krever tilleggsopplæring som fastsatt av Luftfartstilsynet etter forskrift 1. mars 2011 nr. 214 om forebygging av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv.», jf. vedlagte forslag.

9 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om å overføre kompetansen til å fatte vedtak om dispensasjon fra kravet om vekterutdanning fra Politidirektoratet til politidistriktene eller Politihøgskolen antas ikke å medføre særlige økonomiske og administrative konsekvenser. Politidirektoratet behandlet i 2024 totalt 121 slike søknader, altså et relativt lite antall. De tilsvarende tallene for 2023 og 2022 var henholdsvis 116 og 129 søknader. Departementet legger dessuten til grunn at både antallet dispensasjonssøknader og klagesaker forventes å gå noe ned ettersom det tydeliggjøres at det ikke er noe automatikk i at det gis dispensasjon fra utdanningskravet til eventuelle søkere. I tillegg vil de ulike momentene i vurderingen av om dispensasjon skal gis, nå fremgå av vaktvirksomhetsforskriften, jf. forslaget til ny § 16. Det vises til forslaget i punkt 3.3. Endringen medfører at klagesaksbehandlingen flyttes fra Justis- og beredskapsdepartementet til Politidirektoratet.

Departementets forslag om at vaktforetakene etter søknad kan gi utsettelse av fristen for å gjennomføre regodkjenning for vektere som pga. langvarig fravær som følge av sykdom eller svangerskapspermisjon har vært forhindret fra å kunne gjennomføre en regodkjenning, antas heller ikke å medføre særlige økonomiske og administrative konsekvenser. Departementet viser til at NHO Service og Handel har pekt på at omfanget av slike saker fremstår som relativt lite, men at det ikke foreligger noe statistisk grunnlag som kan underbygge dette. Antallet medarbeidere som var berørt av dette per oktober 2022, var antatt å ligge på mellom 10 og 20.

Eventuelle merkostnader dekkes innenfor gjeldende budsjetttrammer.

Øvrige forslag antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser.

10 Forslag til endring av vaktvirksomhetsloven

§ 3 femte ledd første punktum skal lyde:

Personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, må *oppfylle* kravet til tilfredsstillende vandel og skikkethet, og inneha nødvendig tillit, jf. tredje ledd bokstav b og d.

§ 3 syvende ledd skal lyde:

Dersom det skjer endringer i sammensetningen av virksomhetens eierskap, styre, deltakere eller daglig ledelse, skal dette meddeles den myndighet som har gitt tillatelsen uten ugrunnet opphold, og senest innen én måned etter beslutningen om endringen.

§ 8 nytt andre, tredje og fjerde ledd skal lyde:

For utlendinger kreves 5 års botid i Norge. Kravet om botid gjelder likevel ikke for

- 1. EØS-borger som legger frem politiattest fra hjemstaten sin,*
- 2. utlending fra land utenfor EØS som de siste fem årene har oppholdt seg lovlig i et EØS-land, og som kan legge frem politiattest og bevis på lovlig opphold fra EØS-land og*
- 3. utlending fra land utenfor EØS med tidligere opphold i Norge, der fraværet fra Norge er så kortvarig at det kan gjennomføres tilfredsstillende vandelskontroll.*

For borgere fra tredjeland som ikke har fått oppholdstillatelse før innreise til Norge, skal botiden regnes fra den datoen vedtaket om oppholdstillatelse er registrert hos utlendingsmyndighetene. For EØS-borgere og tredjelandsborgere som har fått oppholdstillatelse før innreise til Norge, skal botiden regnes fra det tidspunktet som følger av politiregisterforskriften § 28-4 andre ledd.

Det kan i særlige tilfeller gjøres unntak fra kravet til botid etter første ledd for utlendinger som politiet etter en konkret vurdering mener kan levere tilfredsstillende dokumentasjon for at vandelskravet er oppfylt.

§ 8 andre og tredje ledd blir nytt femte og sjette ledd.

11 Forslag til endringer i vaktvirksomhetsforskriften

Overskriften til kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3. Krav til kvalifikasjoner

§ 10 første og andre ledd skal lyde:

Etter avsluttet *praksisopplæring* skal det gjennomføres et oppsummeringskurs som knytter den praktiske og teoretiske opplæringen sammen.

*Utdanningens grunn*del avsluttes med en eksamen som skal omfatte teoretiske og praktiske oppgaver og være avlagt innen 6 måneder etter at utdanningen ble påbegynt. Politidirektoratet bestemmer hvordan eksamen skal avlegges og dokumenteres. Eksamen skal være bestått før det kan utføres ansvarlig vaktjeneste.

§ 11 skal lyde:

Regodkjenningsprøve for grunn delen skal avlegges og bestås innen fire år etter bestått eksamen eller regodkjenningsprøve. Den enkelte virksomhet skal bidra til at ansatte vektere og ordensvakter til enhver tid har nødvendig utdanning og kunnskap til å utføre tildelte oppgaver på forsvarlig måte.

Den enkelte virksomhet kan innvilge fristutsettelse for gjennomføring av regodkjenningsprøven i inntil fire måneder etter at vekteren er friskmeldt og tilbake i jobb i de tilfeller vekteren var langvarig sykmeldt forut for utløpet av fristen for regodkjenning, og det på grunn av sykemeldingen ikke var mulig å gjennomføre regodkjenningsløpet.

Regelen i annet ledd gjelder tilsvarende for fravær som følge av svangerskapspermisjon, uavhengig av om vekteren har vært sykmeldt.

Regelen om fristutsettelse gjelder tilsvarende for en vekter som har fått dispensasjon fra utdanningskravet etter § 16. Vekteren trer inn i regodkjenningsløpet regnet fra det tidspunkt vekteren sist var i arbeid som politi eller under utdanning.

§ 12 andre ledd skal lyde:

Utførelse av tjeneste som sikkerhetskontrollør på lufthavn krever tilleggsoplæring som fastsatt av Luftfartstilsynet etter forskrift 1. mars 2011 nr. 214 om forebygging av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv. Eksamen for vekterutdanningens grunn del skal være bestått før det kan utføres ansvarlig tjeneste.

§ 16 skal lyde:

§ 16. *Dispensasjon fra utdanningskravet*

Det kan gis dispensasjon fra kravet til utdanning etter vaktvirksomhetsloven for søkere som har fullført politiets grunnutdanning og har vært i aktiv polititjeneste i løpet av de siste fire årene, eller som er under slik utdanning og har fullført minst ett år i Norge eller *annet EØS-land*.

I vurderingen av om dispensasjon skal gis, skal det blant annet legges vekt på tidspunktet for avlagt politieksamen og lengden på erfaringen som polititjenesteperson.

Dispensasjonen omfatter ikke eventuelle krav til tilleggsopplæring for utførelse av spesialtjeneste, jf. § 12.

Søknad om dispensasjon avgjøres av politiet. Avslag på søknaden kan påklages til Politidirektoratet.

Har en vekter fått dispensasjon fra utdanningskravet, trer vekteren inn i regodkjenningsløpet fra det tidspunkt vekteren sist var i arbeid som politi eller under utdanning.

Ny § 16 a skal lyde:

§ 16 a. Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annet EØS-land, Sveits eller Storbritannia

Politidirektoratet kan godkjenne vektere og ordensvakter i egenvakthold på bakgrunn av yrkeskvalifikasjoner ervervet i annet EØS-land, Sveits eller Storbritannia, jf. lov 16. juni 2017 nr. 69 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner og forskrift 22. desember 2017 nr. 2384 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner. Det samme gjelder tredjelandsborgere med de unntak som følger av yrkeskvalifikasjonsloven. Slik godkjenning gir adgang til å utføre tjeneste på samme vilkår som personer med kvalifikasjoner etter vaktvirksomhetsloven og forskriften.

Vektere og ordensvakter i egenvakthold som ønsker å utøve yrket midlertidig i Norge, skal sende forhåndsmelding etter forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner § 2-2. § 2-4 om bruk av yrkestittel gjelder tilsvarende.

Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annet EØS-land for å utføre tjeneste som sikkerhetskontrollør på lufthavn gis av Luftfartstilsynet.

Kapittel 5 Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen stat oppheves.

§ 42 første og andre ledd skal lyde:

Kontroll med foretak og forvaltningsorgan som utøver vaktvirksomhet skal planlegges etter en vurdering av den enkelte virksomhet og utføres med utgangspunkt i virksomhetenes årlige rapport. Kontrollen gjennomføres etter behov og minst en gang årlig som en kombinasjon av dokumentkontroll, vandelskontroll og besøkskontroll.

Behovet for planlagt besøkskontroll skal samordnes med gjennomførte uanmeldte besøkskontroller etter § 43. Kontroll med foretak som utøver vaktvirksomhet på lufthavn skal planlegges i samråd med Luftfartstilsynet.

§ 43 første ledd skal lyde:

Politiet kan uanmeldt eller med kort forhåndsvarsel kreve adgang til virksomhetens lokaler for å kontrollere at lovens krav er oppfylt, og at gitte opplysninger er korrekte og fullstendige. *Besøkskontrollen kan også gjennomføres der virksomheten utfører sin tjeneste.*

II

Forskriften trer i kraft xxxx